

Sfeerverslag 2^e werktafel nieuwbouw Gerechtsgebouw Maastricht

15 september 2026

Tijdens de tweede werktafel over het nieuwe gerechtsgebouw stond het Beeldkwaliteitsplan op de agenda en mochten de handen uit de mouwen. Buurtbewoners gingen samen aan de slag met complimenten, ideeën en zorgen over zowel de huidige buitenruimte als de toekomstige architectuur van het gerechtsgebouw. Als kers op de taart konden ze met de houten maquette aan de slag om te studeren op de inpassing van het gebouwvolume om inzicht te krijgen in hoeveel ruimte het nieuwe gebouw straks zou kunnen innemen.

Wie denkt mee?

Zo'n 20 omwonenden verzamelden zich op 15 september in het Trefcentrum Wittevrouwenveld. Ieder vanuit zijn of haar eigen interesse of belang, maar iedereen betrokken bij de buurt. 's Ochtends besprak het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) het Beeldkwaliteitsplan met de Welstandscommissie. Vanavond mochten de aanwezigen laten horen hoe zij over de beeldkwaliteit van het gerechtsgebouw en de directe omgeving denken. Uiteindelijk wordt het Beeldkwaliteitsplan vastgesteld door de gemeenteraad. De input van buurtbewoners is dus belangrijk.

Vragen vooraf

Vooraf zijn er al brandende vragen:

- "Kan het gerechtsgebouw ook nog andere functies krijgen zoals een buurthuis of lunchroom?"
Dat is helaas niet mogelijk. In het gebouw komen alleen het OM en de rechtbank.

- Aanwezigen zijn bang dat het gebouw een 'dooie doos' wordt met blinde muren en weinig levendigheid. "Kan er dan iets anders tegen het gebouw aan 'geplakt' worden, in de buitenruimte?"
Deze opmerking wordt meegenomen in het Beeldkwaliteitsplan. De uitstraling van het gebouw, en het groen er direct omheen is aan het RVB. De gemeente Maastricht gaat aan de slag met eromheen liggende openbare ruimte.
- "Hoe zit het met duurzaamheid? Dat is een ruim begrip." Dit vinden de aanwezigen een belangrijk thema.
We maken sowieso de meest duurzame keuzes. Zo bouwen we circulair en *biobased*. Er wordt rekening gehouden met de natuur (natuurinclusief). Het gebouw wordt energiezuinig en hernieuwbaar. We brengen het gebruik van fossiele brandstoffen tot nul terug. En we maken het gebouw bestand tegen toenemende hitte, droogte en hevige regenval (klimaatadaptief).
- "De vorige keer werd de inkijk vanuit het gebouw in de omliggende tuinen genoemd. Komt dat ook in het Beeldkwaliteitsplan?"
Nee, dit soort zaken zien we straks terug in de ontwerpen van de architect. Hier kan ook over gesproken worden met de buurt.
- "Hoe staat het met de energievoorziening?"
Hier zijn we nu al mee bezig en we hebben ons aangemeld bij Enexis. Daar zijn we van afhankelijk. Helaas is een simpele 'uitruil' met de aansluiting van het Sint Maartenscollege niet mogelijk. De gemeente zal hier wel bij ondersteunen.

Wat is een Beeldkwaliteitsplan?

Een Beeldkwaliteitsplan is een document met afspraken over hoe een gebouw eruit komt te zien. Denk aan de kleur en het materiaal van het gebouw, de uitstraling, maar ook het soort groen langs de weg, en de vormgeving van straatmeubilair zoals bankjes en verlichting. Oftewel: een kader dat beschrijft welke ruimtelijke kwaliteit het gebouw moet hebben aan de hand van 4 waarden (omgevingswaarde, gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde). Het gebouw moet

zorgvuldig aansluiten op de omgeving, overzichtelijk en toegankelijk zijn, uitstraling en gezag tonen passend bij de Rechtspraak, en duurzaam en toekomstbestendig worden ontworpen.

Het plan is een verdere uitwerking van de gemeentelijke welstandsnota en sluit aan op bestaande visies voor de directe omgeving zoals het Masterplan Groene Loper en de gebiedsvisie voor de spoorzone.

We maken een Beeldkwaliteitsplan enerzijds voor de gemeente en anderzijds als inspiratie en denkrichting voor de toekomstige architect. Uiteindelijk wordt het ontwerp van de architect getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan. Hebben ze ontworpen wat past binnen de kaders die zijn bedacht? Pas dan kan de gemeente de omgevingsvergunning verlenen.

De presentatie is een samenvatting van het Beeldkwaliteitsplan en staat ook op de RVB-projectpagina.

Aan tafel, aan het werk

De aanwezigen gaan vervolgens in twee groepen uiteen. De ene groep buigt zich over de omgeving en buitenruimte, de andere over het gebouw en de architectuur. Aan iedereen de vraag: wat is een compliment voor de bestaande situatie, dus wat wil je behouden? Wat is een aandachtspunt, waar heb je zorgen over, wat zijn issues? En welke ideeën heb je, wat kan beter? Halverwege de tijd wordt er geruild. Zo kan iedereen overal zijn of haar zegje doen.

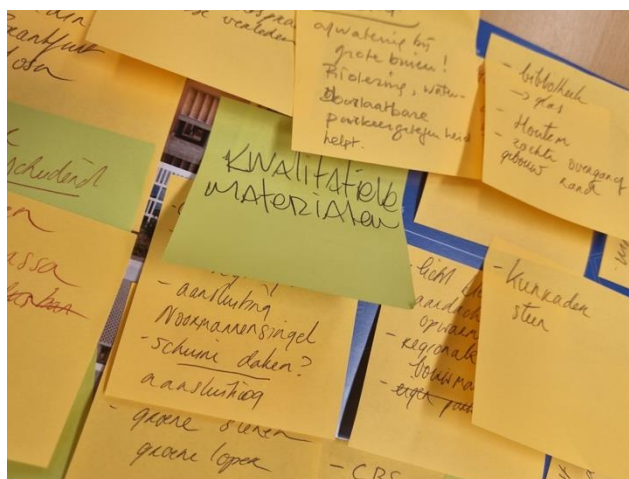
Na een uur zijn er tientallen post-its beschreven. Arnoud Janson, senior coördinerend adviseur stedenbouw bij RVB, is enthousiast: "Er wordt een hoop gewaardeerd aan de huidige omgeving. Wat opvalt is dat als die openbare ruimte verkeerd gebruikt wordt, het voor overlast kan zorgen. De zorgen die jullie hebben over het nu, hopen we beet te kunnen pakken. De zorgen die jullie hebben over de toekomst, hopen we weg te kunnen nemen." Ook architecte Sacha van Eerten is tevreden over de opbrengst. "Ik hoorde vooral 'geen gesloten massa'. Niet te harde, maar liever ronde vormen. En kunst werd veelvuldig genoemd als onderdeel van het gebouw. Hoogwaardig, licht en lokaal materiaal, transparantie, goede verlichting en inkijk aan de straatkant voor meer levendigheid." Sommige zaken die genoemd zijn, zitten al in het Beeldkwaliteitsplan. Bij andere punten bekijken we of en hoe ze meegenomen kunnen worden. Is dat niet het geval, dan zal ook uitgelegd worden waarom niet.

In beeld en vorm

Aan het einde van de avond verplaatst de groep zich naar de houten maquette. Er zijn bouwstenen gemaakt die het bouwvolume van het nieuwe gerechtsgebouw weergeven. De bouwveloppe uit het ontwikkelkader is een maximaal volume waarbinnen alle modellen mogelijk zijn, maar het daadwerkelijke gebouw wordt kleiner (21.200 m² bruto vloeroppervlak). De aanwezige buurtgenoten zien hoe de blokjes in verschillende vormen neergezet kunnen worden. Smaller, maar hoger. Of lager maar verder uitgesmeerd naar de zijkanten. De variaties geven steeds een ander beeld.

Reacties

"Is het mogelijk dat er boven op een tuin komt die vrij toegankelijk is?" is een van de vragen. Iemand anders vult aan: "Ja, het gebouw is maar 40 uur per week bezet. Zijn er geen andere toepassingen mogelijk?" Creatieve ideeën, maar doordat het een gerechtsgebouw is, moet er een bepaalde veiligheid gegarandeerd worden. Daarom komen er in het gebouw geen andere functies die toegankelijk zijn voor de buurt. Bij de entree kan wel een voorplein of tuin gemaakt worden die toegankelijk en uitnodigend is voor iedereen. En in de nieuwbouw op het voormalige KPN-terrein komt een commerciële plint met voorzieningen met o.a. mogelijkheden voor horeca. De gemeente gaat aan de slag met de openbare ruimte en neemt de opmerkingen van vanavond zeker mee.

Hoe nu verder?

De input van vanavond wordt in een matrix verwerkt. Hierin komt te staan wat met welke opmerkingen wordt gedaan en waarom. Dit koppelen we terug aan de aanwezigen tijdens de derde werktafel.

Begin oktober wordt het Beeldkwaliteitsplan met de inbreng van de participatiebijeenkomsten in het college besproken en naar de gemeenteraad gestuurd.

Op 27 oktober wordt dit besproken in de raadscommissie Fysiek Domein. Tot slot neemt de Gemeenteraad 24 november een besluit hierover.

Meedoen en meedenken

Benieuwd hoe een Gerechtsgebouw er van binnen uit ziet? Een zitting meemaken? Dat kan. In november 2026 organiseert rechtbank Limburg voor alle omwonenden van het nieuwe gerechtsgebouw aan de Groene Loper een rondleiding op de huidige locatie, Annadal in Maastricht, op een woensdag- of vrijdagmiddag. Wil je hiervoor een uitnodiging ontvangen? Geef je naam en mailadres door op: Postbus.rvb.qg.maastricht@rijksoverheid.nl
Inschrijven kan tot 31 oktober.

De gemeente Maastricht heeft een Klankbordgroep opgericht die meedenkt over alle ontwikkelingen aan de Groene Loper. Zij zijn 30 september gestart en komen regelmatig samen. Daarnaast zijn er elke twee weken inloophmomenten in het Trefcentrum Wittevrouwenveld. Hier kun je al je vragen stellen over de verschillende projecten in het gebied.

In de toekomst worden er door de gemeente bijeenkomsten georganiseerd over de openbare ruimte en het verkeer en parkeren. Meer hierover leest u op:
<https://www.thuisinmaastricht.nl/mijn-stadsdeel/maastricht-oost/gebiedsontwikkeling-de-groene-loper>

Wij blijven graag in contact

Op de RVB projectpagina vindt u veel informatie over het project en kunt u de nieuwsbrieven ook terugvinden. Ook komen hier de verslagen van de werktafel bijeenkomsten te staan.

Hier vindt u de projectenpagina:

Heeft u vragen, wilt u een gesprek of wilt u in contact komen met Pascal Delsing?
U kunt Pascal benaderen via het emailadres: Postbus.RVB.GG.Maastricht@rijksoverheid.nl.

Met vriendelijke groet,
Rijksvastgoedbedrijf

Pascal Delsing